

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

§. XX. De Recusationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

DE RECUSATIONIBUS.

SEquitur de Recusationibus, quæ in multis conveniunt cum appellationibus, & à pari ferè procedunt, cum sicut per appellationem, ita & per Recusationem Iudicis, suspendatur ejus Jurisdictio, nec possit in causâ in qua recusatur, ad aliquem actum procedere, & si processerit, processus sit nullus, nisi recusans post recusationem, consenserit in Iudicem recusatum; vel coram eo comparuerit, nulla protestatione interjectâ, quod velit sibi salvam manere suam Recusationem.

Recusatio legitima sit necesse est, & legitime proposita, quia frivolam seu frustratoriam, potest Iudex recusatus contemnere, eaque contempta adversus recusantem, ulterius procedere, ad exemplum frivolæ seu frustratorix appellationis.

Cum vero exceptio Recusationis sit dilatoria, & simul declinatoria, debet non solum ante litem contestatam, sed & ante omnem actum Iudicalem proponi, ne alias, Reus in Iudicium consentire, seu Iudicium suscipere, vel suspicionis causam non curare videatur, nisi forte postmo-

H 5

dum

dum causa suspicionis supervenerit; vel extiterit quidem ante, verum post litem contestationem, demum in notitiam Rei venerit, ideoque tunc post litem quoque contestatam, objici potest.

Proponi debet Recusatio Iudicis, non verbis sed Scripto, quia hujusmodi Recusatio Interlocutoria æquiparatur, à qua in scripto appellari debet, ideoque libello opus est, qui Iudici exhibeatur, si is fuerit præsens, secus si absens.

Sed & Iure Canonico, causa suspicionis, in libello recusatorio exprimenda est, & tunc Iudex recusatus subsistet, mandabitque utrumque litigatorum, vel etiam coget, si opus sit, ut communi consensu eligant unum vel plures arbitros, & in dissensu singuli unum. Qui quidem Arbitri electi, Arbitrio recepto, non cognoscent de causa principali, sed suspicionis duntaxat, deque veritate & idoneitate illius, statuentque recusatori terminum ad eam probandam. Probata coram Arbitris, sufficienter iustâ causa suspicionis, & sententiâ desuper per arbitros latâ, Iudex cognitionem causæ, alteri mandabit, de consensu Recusatoris, vel ad superiorem remittet. Non probatâ vero, vel probatâ, quidem, Sed illegitimâ & inidoneâ causâ, ad Iudicem recu-

satum

fatum remitteretur, isque perseverabit Iudex, sicut, & quando Iudex appellationis, pronunciat bene iudicatum; & malè appellatum, remittitur causa ad Iudicem à Quo.

Cæterum, Iure Civili, non est necesse causam suspicionis in libello recusatorio exprimi, sed sufficit nuda allegatio causæ, unde & in genere, potest allegari quis suspectus, etiã sine expressione causæ, dummodo recusans Iuramentum, præstet de calumniâ, quod calumniosè non recuset: & idèo Arbitri, à Partibus electi, secundũ Ius Civile, omisso articulo susdicionis, in causâ principali cognoscunt, tanquam si à principe essent dati ejus Iudices.

Sed & illud discriminis est, inter Ius Civile & Canonicum, quod Iure Canonico, tam ordinarius, quam delegatus recusari possit, etiam Episcopus. At vero Iure Civili, delegatus quidem recusari potest, nisi delegatio expresse facta sit à Principe, cum clausula, remota Recusatione, prout indubie de Iure cõmuni delegare potest, cum hac ademptâ adhuc supersit remedium appellationis, cæterum, eodem Iure ordinarius Iudex, nequit recusari, ut suspectus, ad hoc, ut removeatur, tanquam suspectus, sed si subsit aliqua causa suspicionis, alius ei adjungendus est.

An autem commissarii dati, ad recipiendos & examinandos testes, recusari possint, dubitatur. & verius est, posse: quia sunt Iudices delegati, omnisque victoria in probationibus consistit. Quæ vero sit iusta causa, recusandi Iudicem, certo definiri nequit: ideoque magis in arbitrio Iudicis, quam in certâ legis definitione, ea res consistit. Hinc fit, quod recusatione propositâ, plerumque illius cognitio, ad arbitros rejiciatur. Sunt autem, variæ & multiplices ejusmodi iustæ causæ recusationis. Quarum prima est, si Iudex sit familiaris alteri Parti, magna scilicet non modicâ familiaritate, Secunda, si Iudex Ordinarius, ex aliqua iustâ causâ sit suspectus, potest & Vicarius ejus, ex eadem causâ recusari, licet in specie, adversus Vicarium, nulla alia sit suspicio.

Tertia si Iudex sit consanguineus alterius Partis, & non æqualiter utriusque. Quarta si Dominus sit suspectus, ex eadem suspitionis causa, tota illius familia potest allegari suspecta; & sic de aliis similibus. Effectus Recusationis est, quod postquam fuerit proposita, pendente desuper cognitione, nisi frivolam esse constiterit, Iudex in causâ sitper sedere, nec ad ulteriora procedere debeat, alias processus erit nullus, & sententia, si quam

quam tulerit, nulla. Cæterum an ipso jure, an vero validitas vel nullitas sententiæ seu processus pendeat ab eventu probandæ vel improbandæ causæ, variant interpretes, sed verius est ipso Jure, & quidem utroque esse nullum, est enim periculosissimum, & à ratione alienum, coram iudice suspecto litigare.

De Potestate Legis Humanæ.

C A P U T XIV.

An in hominibus sit Potestas Leges ferendi? Et quæ illam habeant?

IN Communitate perfecta, necessaria est Potestas, ad quam spectat gubernatio civitatis, nam ut ait Sap. Prov. 11. ubi non est Gubernator corruet populus, & S. Thom: opusc. 20 de regimine Principum libro 1. capite 1.

Hinc Magistratus humanus, si in suo ordine supremus sit, habet potestatem ferendi Leges, sibi proportionatas, scilicet civiles seu Humanas, quas ex vi juris naturalis, & valide & iuste condere potest, servatis conditionibus ad Legem necessarijs. Ita S. Thom. 1. 2. q. 90. & 69. Soto Sylvester. Covarruvias, & alij ideoque requiritur Potestas Jurisdictionis meri Imperij, vel existentis in gradu proximo, quia sicut condere Leges, unus est, ex præcipuis actibus Gubernationis Reipub, ita